

moj novi minimulti

Početak školskoga ljeta 2007./2008.

E

Ganjka

Pročitaj rečenicu i išči pravu sliku!
Napiši u črljeno lišće pravu slovu!

N

_____esen se počinje 23. septembra.

Viv _____rica si shranja želude.

Od _____tabla pada šaro lišće.

Sadj _____je zrelo.

Va _____i puše vjetar.

E

J

S

Ku/Koju rič si dostao/dostala?

--	--	--	--	--

Jedanajstica

11-ica je pjesmica, ka/koja postoji od **jedanaajst** riči u pet redi.

jesen / **š**aro **l**išće / **d**ica **s**pušćaju **z**maje /
vjetar **p**uše **s**ve **h**ladnije / **j**esen

Pokusi napisati ovakovu pjesmicu o jeseni u tvoju pisanku!

1 rič _____

2 riči _____

3 riči _____

4 riči _____

1 rič _____

Vjetar

Vjetar je zrak, ki/koji se giblje. Ako zrak s visokim zračnim pritiskom putuje u krajine s niskim zračnim pritiskom, nastane vjetar. Ali vjetar ne puše samo u jedan smir. Sigurno si jur čuda puhi čuo/čula, da vjetar puše na primjer iz sjevera. **Na shani 15** si možeš napraviti vjetarnicu, s kom/kojom možeš istraživati, iz koga smira puše vjetar. Jednoč puše vjetar nek slabo, drugi put jače. **Beaufort-Skala** dila jačinu vjeha u 12 jačin.

Jačina vjetra			
0 - tišina	ništ se ne giblje (0 – 1 km/h)		
1 - slabi vjetrić	giblje samo dim (1 – 5 km/h)		
2 - laki vjetar	ćutiš slabo u obrazu (6 – 11 km/h)		
3 - slabi vjetar	giblje lišće i tanke kite (12 – 19 km/h)		
4 - mjerni vjetar	digne prah, giblje papir i kite (20 – 28 km/h)		
5 - friški vjetar	diže zmaje (29 – 38 km/h)		
6 - jaki vjetar	jaki vjetar (39 – 49 km/h)		
7 - štarni vjetar	trese velike kite (50 – 61 km/h)		
8 - burni vjetar	lamlje kite od stabla (62 – 74 km/h)		
9 - vihor	odnese čripe od krova (75 – 88 km/h)		
10 - jaki vihor	zruši stabalja i uškodi stane (89 – 102 km/h)		
11 - orkanski vjetar	opustoši krajine (103 – 117 km/h)		
orkan	teško opustoši krajine (118 km/h i već)		

Predstavljenje vjetra;
čitati, premišljavati, rizati, lipiti i pisati rečenice u pisanku!

minimulti novi moj

Jesen

Poveži ove rečenice sa slikami!

Napiši odgovorajući broj u sliku!

Razgovaraj o slika!

Napiši rečenice u tvoju pisanku!

1 - U jeseni pada lišće.

2 - U jeseni se trga grojze.

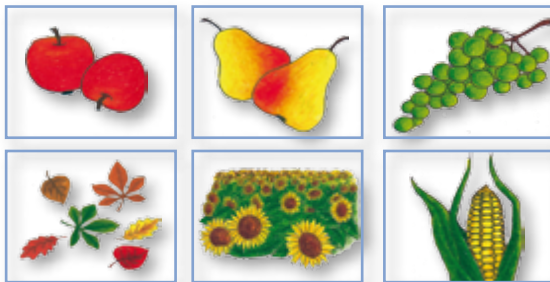
3 - U jeseni se mlati kukorica.

4 - U jeseni se mašinaju sunčene rože.

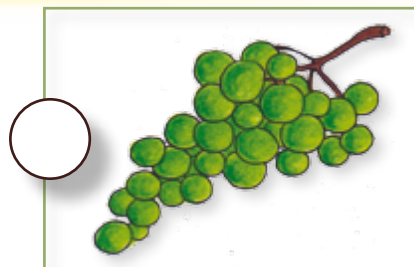
5 - U jeseni su zrele jabuke i hruške.

Išći pravilne sloge

Glej, božaj i vježbaj sloge riči!

ja-	hruš-	-bu-	groj-	-ke
-ke	liš-	?	-će	sun-
ku-	-če-	-ri-	-ne	-ko-
?	-ca	ro-	-ze	-že

Sara jesen

Poglej si ove slike i izmisli si nekoliko rečenic svakoj slici!
Ako imaš već idejov, onda piši slikovnicu u tvoju pisanku!

1. kip: Silvija i Petar razmišljaju ča/što bi mogli po školi djelati.
Petar ima jednu dobru ideju.

2. kip: _____

3. kip: _____

4. kip: _____

5. kip: _____

6. kip: _____

Čitati slikovnicu,
razgovarati sa susjedom i pisati rečenice!

Čitaj i pofarbaj Ivicu!

Vježbaj, gledaj i pofarbaj Ivicu pravilnim bojama!

Ovo je Ivica.
Pofarbaj dičaka!

Pulover je
žut.

Hlače su
plave.

Nacrtaj
črljene usnice!

Pofarbaj vlase
kafecko!

Pofarbaj mu
crne cipele!

U lijevoj ruci drži
školsku torbu.

U desnoj ruci
nosi pisanku.

Na zadnje
nacrtaj tlo
na kom/kojem
stoji Ivica!

Čitanje uz razumijevanje;
nacrtati i pofarbati Ivicu po nalogu!

Marica povida

Ča/Što si je ona zabila doma?

Škola je počela. Prvi tajedan je jur prošao. Na naše smo napisali ime. Danas je rekla gospa učiteljica: „Zamite vašu iz školske torbe van i otvorite stran 17! Gdo kani početi čitati?“ Ja sam se jako prestrašila, ar sam danas zabila svoju . Uza me sidi moja prijateljica Evica. Ona je iskala u torbi. Si je i ona zabila svoju ? – Ne! – Konačno je našla svoju . Tako smo skupa čitale iz nje . Na koncu ure rekla je gospa učiteljica : „Zutra se ali ne zabi svoju !“ Ja sam samo namignula i mislila: „Nigdar si već neću zabiti svoju !“

Ča/Što si je Marica zabila? _____ !

Nacrtaj to školsko dugovanje:

Čitati tekst;
rješiti ganjku – ka/koja rič fali?

minimulti novi moj

U jeseni

Marko: Tata, meni je dugo! Ne znam ča/što bi se mogao igrati!

Tata: Čekaj malo! Ja imam dobru ideju!

Marko: Ideju? Reci!

Tata: Poj u pivnicu i donesi mi papira i dvi palice!

Marko: Zač/zašto?

Tata: Poj, pak neka tako puno spitkovati!

Marko: Ovo ti je!

Tata: A sada ćemo skupa načinjiti lipi...

Marko: Ja znam! Zmaj!

Tata: Uganjao si!

Marko: Tata, ti si najbolji!

Tata: Da, da! A kad bude zmaj gotov....

Marko:ćemo pojtiti u vrt i ćemo ga pustiti u zrak!

Viverica i jež

Viverica: Zdravo, mali jež!

Ča/Što je novoga?

Jež: Tiho, viverica! Ja sam tako trudan/pospan!
Iščem svoje gnjazdo!

Viverica: Zač/Zašto?

Jež: Cijelu noć sam iskao puže i črve.

Viverica: Ako bi samo nek žerao orihe kao ja,
onda ne bi imao tako teško!

Jež: Da, da! Spametne viverice!
A sad me ostavi u miru!

Viverica: Vidimo se!

Različni predmeti

Marija: Vera, ča/što se tebi u školi najbolje vidi?

Vera: Ja najvolim slikanje. Volim farbe i rado moljam različne živine. A ki/koji predmet se tebi najbolje vidi?

Marija: Ja najvolim u školi matematiku.

Rado računam i razvežujem ganjke.

Vera: Joj, mi u matematiki još nismo imali ganjke!

Marija: Ali pravoda svaka zadaća je u matematiki mala ganjka, najprvo moraš premišljavati, a zatim riješiti zadaću.

Vera: A tako je to! No, ja volim čitanje, to je vrlo zanimljivo. Najvolim čitati povidajke.

Marija: Imaš pravo! Čitanje je zaista jako lipo i zanimljivo. Ali znaš ča/što mi se još dopada u školi?

Vera: Ča/Što?

Marija: Gibanje i šport skoro svi imaju rado. Meni se najbolje vidi tenis i nogomet.

Vera: A ja najvolim bižanje, onda svenek dobim/dobenem.

Marija: Ali ča/što misliš, ki/koji predmeti su još vrlo zanimljivi?

Vera: Moram premišljavati. (mala pauza)
Meni se činji da su svi jezici vrlo važni.

Prez jezika se ne moremo pominati niti smijati.

Marija: Pravo imaš, od sada ću se rado učiti hrvatski, nimški i engleski.

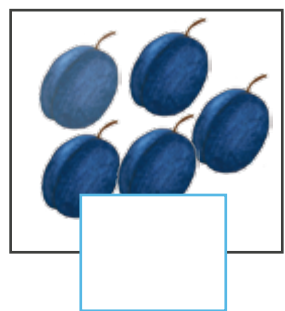
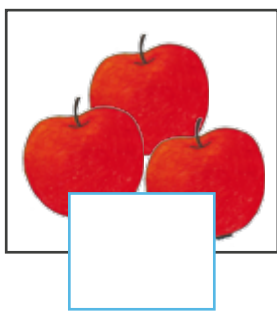
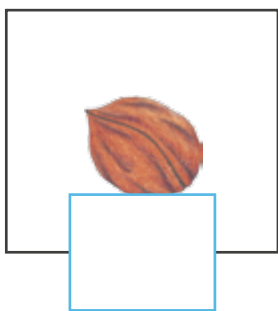
Vera: Joj, kako sam gizdava, da govorim tolike jezike!

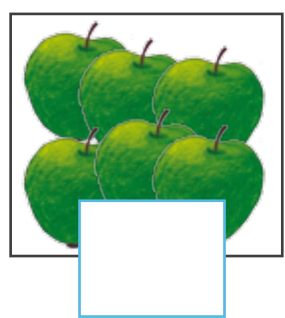
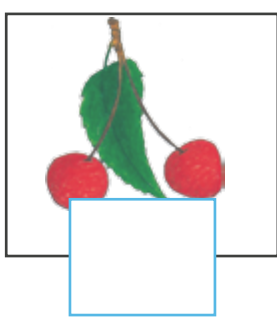
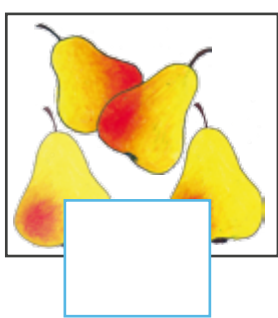
Koliko?

Broji sadje! Zapiši odgovarajući broj u ormarić pod sliku!

1
2
3
4
5
6

6
5
4
3
2
1

Nadopuni ove rede!

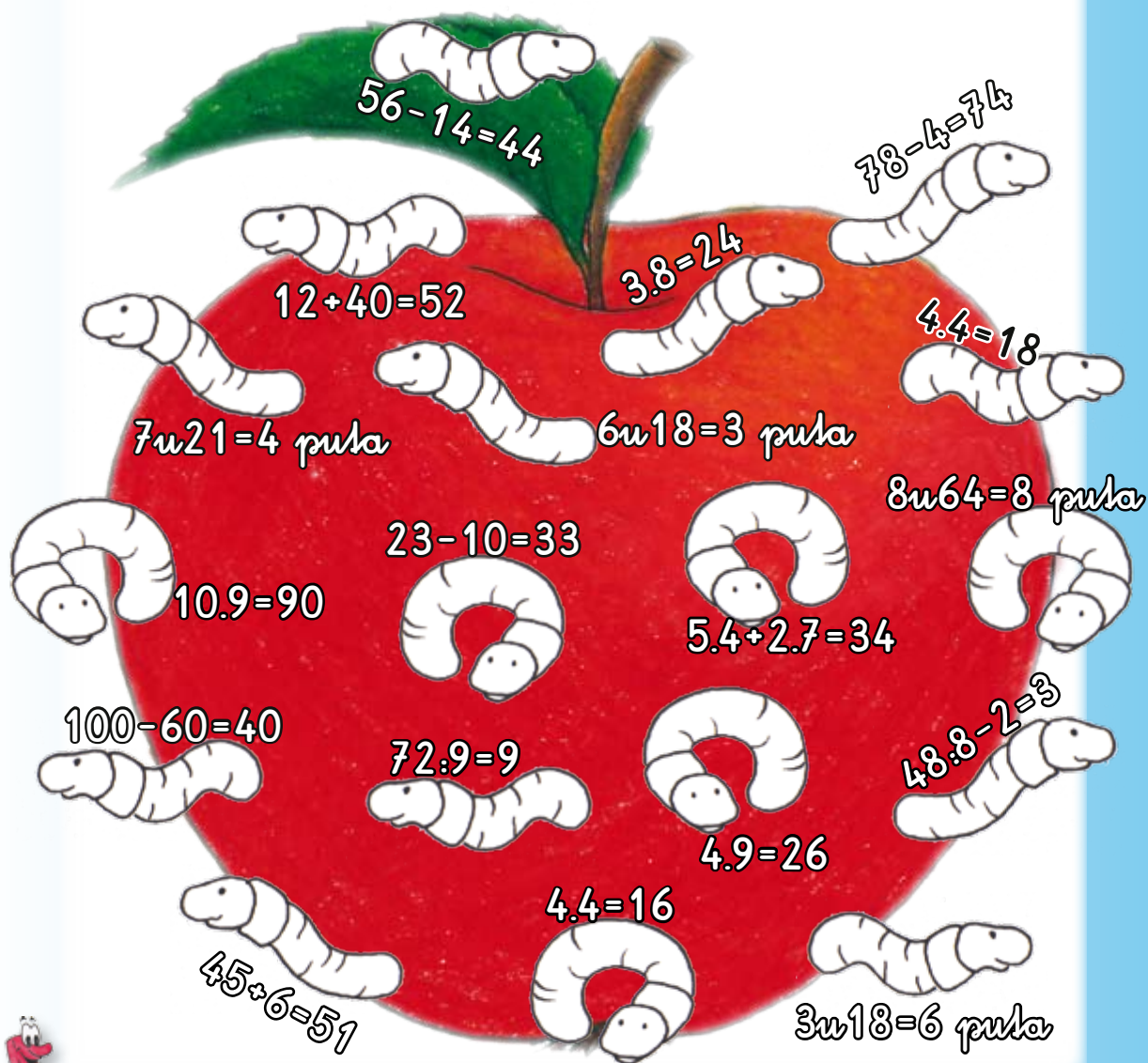

Zadnja jabuka

Kil/koji računi su pogrišni? Ispravi!

6 računov je pogrišno.

Korektne račune smiš poarvati kafecko!

Šara jesen

Jesen lišće pojarba!
Prekini jednoč igru!

Jabuke su zrele! Pobrao/la
si je! Kockaj se još jednoč!

Vjetar puše!
On te nosi
dvoja polja
dalje!

Ma
tiho šuš
Čuva
Prekini je

Šari zmaj visoko leći!
Vjetar ti skine zmaj iz ruk!
Prekini dva put igru!

Štort

Kostanji ležu na putu!
Vozi se troja polja najzad!

i jež
nja i cvili!
aj ga!
dnoč igru!

Ptice selice
letu u jug!
Vozi se dvoja polja dalje!

Vjetar jako puše!
On te nosi
troja polja dalje!

Uživaj još zadnje
tope sunčane trake!
Vozi se dvoja polja najzad!

Brzo sadje i povrće

*Postavite se u veliko kolo!
Svaki od vas je vrst voća ili povrća
(mrkva, zelje, jabuka, kruška...).*

Jedan je dirigent. Dirigent zapovi, koje sadje ili povrće mora bižati, na primjer: „**Jabuka i mrkva!**“

Nato ta dica bižu izvan okolo kruga.

Gdo je opet prvi na svojem mjestu, je dobio i je novi dirigent.

Vjetarnica

*Postavi svoju vjetarnicu na vjetreno mjesto
i istraži, odakle puše vjetar!*

Ti trebaš:

- 2 – 3 stare omote od pisankov
- 2 drive dundje s velikom školjom
- 1 kruglu palicu, ka/koja paše kroz dundje
- 1 tanku palicu iz drva («šašlik»)
- 1 kusić debele slamke
- 1 čripac napunjen zemljom
- kompas / lipilo / bušilo
- spajalica/Büroklammer, Heftmaschine

1. Otcrtaj šablonu 2x na omote od pisankov i izriži dijele!
2. Počvrsti iste dijele spajalicom!
3. Sada imaš zastavu i mirilo.
Napravi bušilom školju kroz zastavu!
4. Namaži slamku lipilom i ju porini kroz obadva dijele zastave!
5. Zalipi jednu dundju u sredinu palice!
6. Porini slamku kroz palicu i zalipi drugu dundju na gornji dio!
7. Utakni kusić tanke palice kroz školju, ku/koju si napravio/la bušilom!
Počvrsti na ovu tanku palicu mirilo!
8. Zatakni tvoju vjetarnicu u čripac, ki/koji je napunjen zemljom!
9. Pomoću kompasa moreš napisati na vanjski dio čripca strane svita, i to: **s**jever / **z**apad / **i**stok / **j**ug

Po nalogu
čitati, razumiti i napraviti vjetarnicu!

minimulti novi moj

Mi imamo vjeronauk

Prinos vjerskopedagoškoga instituta Gradišće

Okroji slovu pravoga odgovora!

Redoslijed slov ti kaže ime, kako se Bog još zove!

1. U vjeronauku se učimo o

P načelniku

T Maksu i Moricu

S Jezušu

2. U vjeronauku se učimo

T moliti

R plivati

C računati

3. U vjeronauku svečujemo

V Božić

O tatin rodjendan

I dino-parti

4. U vjeronauku si jačimo

V Marica, rožica

O Bože, ti si svit stvorio

Č Sve ptičice iz gore

5. U vjeronauku se učimo

R prekrižiti

A labdati

J svadjati

6. U vjeronauku idemo u

E trgovinu

I crikvu

Č krčmu

7. U vjeronauku se igramo

B stolni tenis

N nogomet

T vjerski kviz

8. U vjeronauku čitamo iz

E Biblije

L Fiks i Foksija

J novin

9. U vjeronauku se bavimo s

A politikom

T astrologijom

L vjerskim običaji

10. U vjeronauku poiščemo

J starački dom

M disko

C općinski stan

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Rješiti ganjku;
upoznati drugu rič za Jezušu!

CRIKVA – stan Božji

Prinos vjerskopedagoškoga instituta Gradišće

Ako dobro gledaš, ćeš najti riči ke/koje imaju posla s crikvom!
Išči vodoravno i pojarbaj je! Prekriži najdenu rič u ormariću!

O	L	T	A	R	Ć	V	I	N	O	Ž	I
T	O	B	I	B	L	I	J	A	Č	U	N
Ć	O	Š	T	I	J	E	P	A	P	I	R
T	K	O	Ć	Z	V	O	N	I	O	N	I
O	R	G	U	L	E	H	O	P	N	V	C
K	R	I	Ž	V	M	S	K	A	L	E	Ž
A	C	V	I	J	E	Ć	E	R	L	H	R
K	R	S	N	I	Z	D	E	N	A	C	Ž
E	S	V	I	Ć	E	L	B	M	C	D	I
T	A	B	E	R	N	A	K	E	L	Ć	U

KRSNI ZDENAC - OLTAR - BIBLIJA - OŠTIJE
ZVONI - VINO - ORGULE - KRIŽ
KALEŽ - CVIJEĆE - TABERNAKEL - SVIĆE

Upoznati crikvu
kot mjesto sastanka s Bogom!

minimulti novi moj

26. oktobra je nacionalni ili državni svetak!

*Gradišće je najistočniji dio Austrije.
U ljeto 1921. je Gradišće priključeno k Austriji.*

Kade je na karti Gradišće? **Pofarbaj je črljeno.**

Glavni grad našega Gradišća je

_____.

Koliko kotarova ima Gradišće?

__1__ __4__ __7__ __9__

Išči na zidnoj karti sve kotare Gradišća i napiši je u svoju pisanku!

Ponavljanje: u kom/kojem dijelu države
leži Gradišće, glavni grad i 7 kotarova!

Ignac Horvat

se je rodio 1895. ljeta.

Ignac Horvat je u hrvatskoj književnosti najpoznatiji književnik Gradišćanskih Hrvatov. Augustin Blazović je opisao književno djelo Ignaca Horvata ovako:

„Ča/Što je Mate Miloradić za nas stvorio u pjesmi, to je učinio Ignac Horvat u prozi.“

Ignac Horvat je rođen 1. februara 1895. ljeta u seljačkoj obitelji u Malom Borištofu. Po završetku osnovne škole u rodnom selu polazio je gimnaziju u Bratislavi, Šopronu i Juri, gde je 1918. ljeta završio bogosloviju. Kao kapelan službovao je u Otavi, Gijeci, Dolnjoj Pulji i Novoj Gori.

Do umirovljenja je bio u Frakanavi i posljednje dvije ljetosti svoga života živio je u Gornjoj Pulji. Umro je 22. aprila 1973. ljeta.

Najpoznatija djela Ignaca Horvata

- 1922 – «Kršćanske hrvatske novine»
- 1927 – «Veliki i mali, crte i slike»
- 1930 – «Gradišćanke»
- 1947 – «Iz naše stare gore»
- 1949 – «Školnik zvonar»
- 1955 – «Brate ostani doma»
- 1965 – «S perom kroz selo i život»
- 1974 – «Hiža rasipana po svitu»

Mnoga ljeta je uređivao kalendare i pisao za časopise i novine gradišćanskih Hrvatov.

Ignac Horvat je pisao za svoj narod. Svaki more to razumjeti, svaki se more s njim smijati i s njim doživljavati, i danas još.

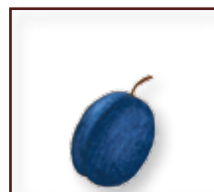
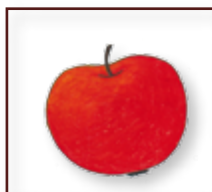
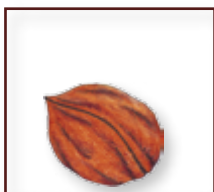
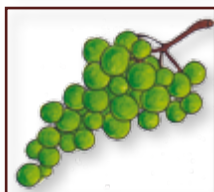
Upoznati važne gradišćansko-hrvatske pisce;
Čitamo i povidamo 3./4. razred, stran 175-176!

minimulti novi moj

O sadju/voću i povrću

Kakovo sadje/voće i povrće se je ovde shranilo?

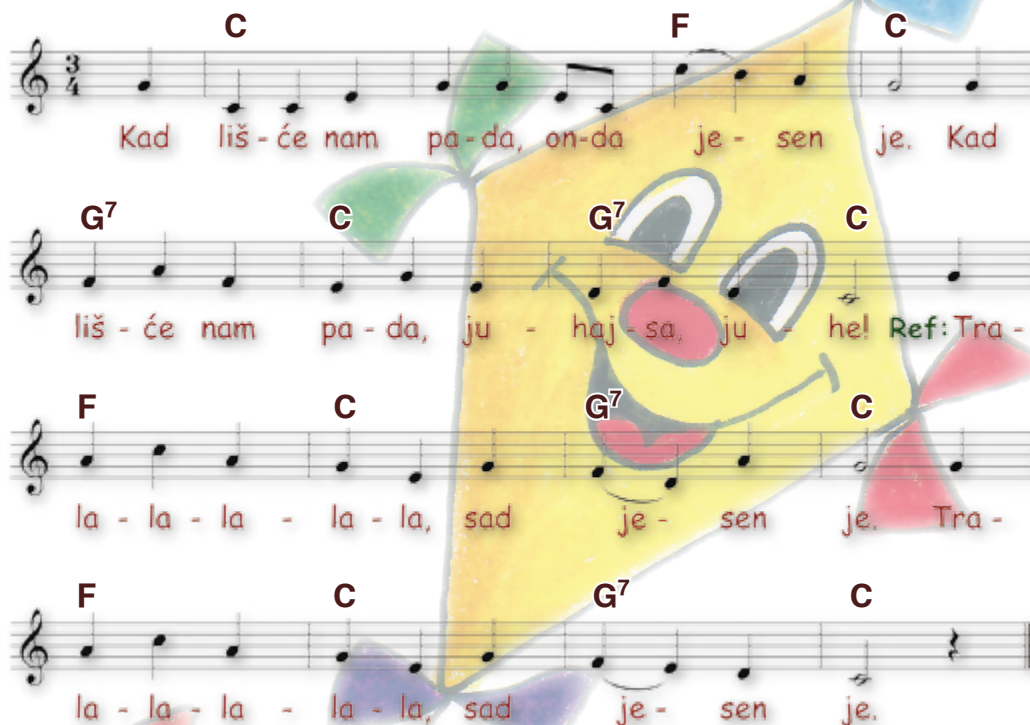
M	S	I	H	R	U	Š	K	A	P	S	G
A	B	X	Y	U	R	U	E	A	X	L	R
H	U	X	X	Z	I	V	L	Z	S	I	O
X	Ć	M	X	D	I	K	P	I	N	V	J
L	A	A	X	Y	E	D	O	X	C	A	Z
O	N	V	Y	H	V	M	S	G	Y	M	E
R	P	I	M	R	K	V	A	Y	B	F	L
I	V	N	X	C	A	O	L	E	L	I	T
H	G	E	R	B	Y	I	A	W	Z	Z	B
P	F	X	V	H	W	I	T	D	E	Q	U
K	G	X	O	B	D	J	A	B	U	K	A

Sad jesen je

Melodija: Narodna

Tekst: Mühlgaszner Silvia, Varga Nicole

The musical score is written on four staves in 3/4 time. The notes are simple, mostly quarter and eighth notes. Chords are indicated by letters C, F, G7, and C above the staves. The lyrics are written below the notes. A cartoon character with a yellow face, large eyes, and a wide smile is in the background, partially obscured by the musical staffs. The character has a green leaf on its head and is holding a pink flower.

C F C

Kad liš - će nam pa - da, on - da je - sen je. Kad

G⁷ C G⁷ C

liš - će nam pa - da, ju - haj - sa, ju - he! Ref: Tra -

F C G⁷ C

la - la - la - la - la, sad je - sen je. Tra -

F C G⁷ C

la - la - la - la - la, sad je - sen je.

2. Kad zmaji nam letu,
onda jesen je.
Kad zmaji nam letu,
juhajsa, juhe!

3. Kad žetva je prošla, onda jesen je.
Kad žetva je prošla, juhajsa, juhe!

4. Kad voće je zrelo, onda jesen je.
Kad voće je zrelo, juhajsa, juhe!

Ref.:

Tralalalalala, sad jesen je.
Tralalalalala, sad jesen je.

5. Kad povrće j' zrelo, onda jesen je.
Kad povrće j' zrelo, juhajsa, juhe!

Jačka: čitati i božati tekst,
upoznati i ponoviti pojedine riči!

minimulti novi moj

Na putu u školu

Kako se ponaša na cesti? Načinji 😊 ili ☹️ u kolobar!

Pazi!

Opisati svoj školski put,
razgovor o slika!

Naš tip: Trbušći na trbušnom kolodvoru

Anna Russelmann - Prijevod Agnijica Schuster

Mnogokrat roditelji dici naredjuju, da ne jidu toliko slatkarije. Ali ona se kumaj maru za to. Slikovnica „Trbušći na trbušnom kolodvoru“ povida, kako se trbušći moraju mučiti, ako dide dobro ne požvače hranu. Uza to mnogo nezdravoga jila dospene kroz jednjak doli na „trbušni kolodvor“.

Ova knjiga dici na zabavan način razlaže ono, ča/što roditelji mnogokrat zaman govoru. U ovoj seriji je jur izašla knjiga „Šćrbić i Deblić na Ulici mličnjakov“. Šćrbić i Deblić su dva šalni, ali pogibelni dičaki, ki/koji kopaju šćrbe u zubi.

Čitatelji i gledatelji obadvih slikovnic na kraju spoznavaju, kako važna je zdrava hrana, ku/koju brižljivo požvaču zubi, na ke/koje si moramo paziti redovitim čišćenjem.

Nimški original

izašao je pod naslovom:

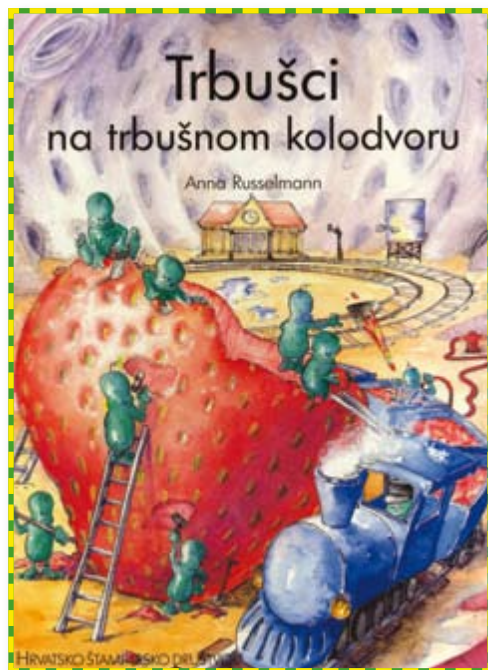
„Neues aus dem Bahnhof Bauch“.

Izdavač, vlasnik i slog:

Hrvatsko štamparsko društvo

A-7000 Željezno

ISBN: 3-901051-30-9

Razgovor o knjigi;
opisati zdravo hranjenje!

minimulti novi moj

Kompjutorski „a-b-c“

Multitasking

Ovo je sposobnost kompjutora ili kompjutorskoga sistema, da more različne zadaće s različnim programi (tasks) najjednoč obdjelati. To bi bilo tako, kad bi ti računao, čitao u knjigi i u isto vreme pisao sastavak.

Kompjutorska mriža (Netzwerk)

O ovakvoj mriži se govori, ako su najmanje dva kompjutori povezani. Kompjutori u mriži moru med sobom izminiti i pristupiti na iste podatke ili hasnovati skupnoga tiskara.

Mriža kabelom ili bez kabela?

Povezati se moru kompjutori kabelom ili se napravi veza bez kabela. Zato se mora u kompjutor montirati jedna mrižna karta (Netzwerkarte), koja komunicira bežično (bez žice) s drugim kompjutorom.

U mriži?

Kad se dva kompjutori med sobom povežu onda velimo da su oni u mriži.

Najmanja mriža su dva povezani kompjutori.

Najveća mriža postoji od milijun kompjutorov, takozvana sviška mriža (Internet).

Kazalo

Ganjka.....	2
Vjetar.....	3
Jesen.....	4
Šara jesen.....	5
Čitaj i poфарбай Ivicu!.....	6
Marica povida.....	7
U jeseni.....	8
Različni predmeti.....	9
Koliko?.....	10
Zadnja jabuka.....	11
Igra kockom.....	12
Igra kockom	13
Brzo sadje i povrće.....	14
Vjetarnica.....	15
Mi imamo vjeronauk.....	16
CRIKVA – stan Božji.....	17
26. oktobra je nacionalni ili državni svetak!...	18
Ignac Horvat.....	19
O sadju/voću i povrću.....	20
Jačka: Sad jesen je.....	21
Na putu u školu.....	22
Naš tip: Trbušci na trbušnom kolodvoru.....	23
Kompjutorski „a-b-c“	24

Vlasnik i izdavač / Medieninhaber und Herausgeber:

Narodna visoka škola gradišćanskih Hrvatov - © 2007. HNVŠ

Volkshochschule der burgenländischen Kroaten, 7000 Eisenstadt, J. Permayerstr. 9

Odgovorno uredništvo: Bunyai, MAS, MSc Stefan, Buranits Helene, Buranits Mirjam, Kolonovics Julia, Marlovits Michael, Mühlgaszner Silvia, Omischl Esther, Schweiger Peter, Trenker Veronika, Varga Nicole, Wukovits Robert

Lektorica: magistra Mühlgaszner, MAS Edith, zemaljska nadzornica za hrvatsko školstvo u Gradišću

Ilustracije: Gabriel Jasmine - **Layout i slog:** Bunyai, MAS, MSc Stefan

Poštanski ured ishadjanja: 7000 Željezno, **Tiskara:** Wograndl Druck, 7210 Matrštof

Izjava polag Zakona o mediji: „moj novi minimulti“ je časopis za školare/školarike u Gradišću.

Erklärung gemäß Mediengesetz: „moj novi minimulti“ ist eine Zeitschrift für SchülerInnen im Burgenland, verfasst in kroatischer Sprache. Gefördert vom Bundeskanzleramt aus Mitteln der Volksgruppenförderung.